

Programul pentru promovarea Economiei Verzi

Ședința Grupului de Lucru Interministerial pentru promovarea dezvoltării durabile și economiei verzi, 10 Septembrie 2021

Ilona Panurco, expert local UNECE

- ▶ Dezvoltarea durabilă și promovarea economiei verzi reprezintă priorități de dezvoltare pentru Republica Moldova, fiind în principalele documente de politici.
- ▶ A fost supus evaluării **Programul pentru promovarea economiei verzi în Republica Moldova și Planul de acțiuni pentru 2018-2020 (HG 160/2018)**. Scopul este de a evalua impactul activităților realizate potrivit planului, nivelul de îndeplinire a indicatorilor și obiectivelor, stabilirea progreselor și identificarea impedimentelor.
- ▶ Se planifică elaborarea Raportului de evaluare a Programul pentru promovarea economiei verzi în Republica Moldova și Planul de acțiuni pentru 2018-2020, potrivit cerințelor HG 386/2020.
- ▶ În baza constatărilor, ținând cont de obiectivele și priorităților documentelor în domeniul economiei verzi, precum și a angajamentele Republicii Moldova, va fi elaborat un nou Program de promovare a economiei verzi pe perioada ulterioară.

The background features abstract, overlapping green geometric shapes in various shades, primarily on the right side of the page, creating a modern and dynamic feel.

EVALUAREA

Programului pentru promovarea Economiei Verzi pentru anii 2018-2020

* Evaluarea a fost efectuată exclusiv în baza raportărilor autorităților publice

Nivelul de realizare al Planului de acțiuni

Planificate 80 (94) acțiuni, dintre care:

- ▶ 7 (x3) acțiuni cu realizare anuală;
- ▶ 8 acțiuni pentru 2018;
- ▶ 37 acțiuni pentru 2019;
- ▶ 28 acțiuni pentru 2020.

	2018	2019	2020	Pondere din Totalul acțiunilor
Realizate	11	15	18	46.81 %
În curs de realizare	4	18	10	34.04 %
Nerealizate (inclusiv stopate)	1	11	6	19.15 %

Nivelul de realizare al Planului de acțiuni (1 / 3)

Obiectiv Specific		Realizat 2018/2019/2020			În curs de realizare 2018/2019/2020			Nerealizat 2018/2019/2020		
I. Asigurarea, până în anul 2020, a condițiilor de bună guvernare și consolidarea potențialului instituțional și de management în domeniul promovării economiei "verzi" cu 30% la nivel național. Conține 8 (10) Acțiuni : Anual – 1(x3), 2020-3, 2019-4, 2018 -0	plan	1	2	2	-	2	2	-	1	-
	raport	1	2	3	3	3	4	-	1	-
II. Asigurarea, pînă în anul 2020, a promovării măsurilor de implementare a principiilor economiei "verzi", astfel încît 17% din consumul final brut de energie să provină din surse regenerabile și eficiența energetică să fie îmbunătățită cu 8,2% Conține 6 Acțiuni : 2020-1, 2019-5, 2018 -0	plan	-	4	1	-	1	-	-	-	-
	raport	-	4	1	3	2	-	-	=	
III. Asigurarea, pînă în anul 2020, a ecologizării a circa 30% din întreprinderile mici și mijlocii prin suport adecvat în implementarea principiilor economiei "verzi" Conține 7 Acțiuni: 2020-4, 2019-2, 2018 -1	plan		2	3	1					1
	raport	-	3	4	1	-		-	-	1
IV. Asigurarea, până în anul 2020, a promovării agriculturii ecologice prin implementarea principiilor economiei "verzi" și extinderea suprafeței de teren agricol utilizat pentru agricultura ecologică cu circa 20% Conține 9 (13) Acțiuni: Anuale-2(x3), 2020-2, 2019-5, 2018 -0	plan	1	3	3	1	3	1	-	1	-
	raport	1	3	6	1	4	1	-	1	1

Nivelul de realizare al Planului de acțiuni (3/3)

Obiectiv Specific		Realizat 2018/2019/2020			În curs de realizare 2018/2019/2020			Nerealizat 2018/2019/2020		
IX. Sporirea, pînă în anul 2020, a nivelului de cunoștințe privind economia "verde" și dezvoltarea durabilă în rîndul elevilor și studenților cu cel puțin 30% Conține 10 Acțiuni : 2020-3, 2019-7, 2018 -0	plan	-	2	2	-	3	1	-	2	-
	raport	-	2	2	3	4	2	-	2	-
X. Creșterea, pînă în anul 2020, a nivelului de sensibilizare a publicului privind economia "verde" și dezvoltarea durabilă cu cel puțin 30% Conține 4 (6) Acțiuni: Anual - 1(x3), 2020-2, 2019-1, 2018 -0	plan	1	1	1	-	-	-	-	-	1
	raport	1	2	2	-	1	-	-	-	1
XI. Crearea, pînă în anul 2020, a sistemului de monitorizare a indicatorilor creșterii "verzi" Conține 7 (9) Acțiuni: Anual - 1(x3), 2020-3, 2019-3, 2018 -0	plan	-	-	1	1	4	3	-	-	-
	raport	-	-	1	1	5	3	-	-	-

Realizări majore

- ▶ Promovarea principiului responsabilității extinse a producătorului;
- ▶ Elaborarea și promovarea reglementărilor privind eliminarea treptată a pungilor de plastic (cu excepția celor biodegradabile) și a sticlelor de plastic;
- ▶ Aprobarea și implementarea Programului de ecologizare a întreprinderilor mici și mijlocii, aprobat prin HG nr. 592/2019;
- ▶ Încurajarea întreprinderilor/afacerilor ecologice sau a tehnologiilor ecologice prin oferirea diverselor facilități, inclusiv la finanțare (Programul EU4Business);
- ▶ Implicarea instituțiilor de stat în promovarea economiei "verzi", inclusiv prin crearea unor instrumente de susținere/consultare (necesită continuare);
- ▶ Creșterea suprafeței de terenuri agricole cu producție ecologică și a numărului de agricultori ecologici, atlasul agriculturii ecologice;
- ▶ Dezvoltarea programelor de formare în domeniul agriculturii ecologice: producția și prelucrarea produselor agricole ecologice de origine vegetală și de origine animală;

Domenii nerealizate

- ▶ Elaborarea stimulentei fiscale pentru importul autovehiculelor cu motor electric și hibride, precum și dezvoltarea infrastructurii naționale necesare pentru autovehiculele electrice;
- ▶ Reglementarea intrării autovehiculelor în orașe și în centrul orașelor (pentru a reduce ambuteiajele și poluarea aerului);
- ▶ Monitorizarea elaborării planurilor urbanistice generale care vor include infrastructura pentru transportul durabil (linii de autobuz, transport electric, piste pentru bicicliști, parcări și stații de încărcare pentru unitățile de transport ecologice);
- ▶ Crearea centrelor regionale de eficientizare a resurselor și producere mai pură în trei regiuni de dezvoltare (Nord, Centru, Sud).

Realizări continui

- ▶ Monitorizarea indicatorilor de performanță ai economiei "verzi" în sectoarele cheie ale economiei naționale;
- ▶ Elaborarea și plasarea pe paginile web ale ministerelor și organizațiilor neguvernamentale a informațiilor și publicațiilor cu privire la educația ecologică și educația pentru dezvoltare durabilă;
- ▶ Elaborarea și integrarea recomandărilor privind educația ecologică și educația pentru dezvoltare durabilă în programele de studii pentru învățământul primar, secundar general, profesional tehnic și superior;
- ▶ Elaborarea instrumentelor economice pentru promovarea economiei "verzi"
- ▶ Introducerea sistemului de etichetare ecologică și a sistemului de certificare a produselor obținute din resurse naturale;
- ▶ Integrarea aspectelor de mediu, promovarea economiei "verzi" și adaptarea la schimbările climatice în documentele de politici sectoriale și legislația relevantă;

Constatări

- ▶ Este dificil de estimat nivelul de realizare al planului în baza raportărilor:
  - Acțiunile planificate doar pentru 2019 sau 2020, se raportează ca fiind în curs de realizare pentru mai mulți ani (ex. 2018-2020).
  - Multe acțiuni planificate pentru 2019 au fost realizate în 2020, realizarea unora continuă și acum.
  - O parte din acțiuni sunt globale / generale (realizarea în timp scurt imposibilă).
- ▶ A fost oferită o perioadă scurtă pentru realizarea anumitor acțiuni, acestea necesită o perioadă de implementare extinsă;
- ▶ Pandemia Covid-19 a afectat esențial realizarea multor acțiuni în genere, sau a generat suspendarea/extinderea termenului de realizare;
- ▶ Majoritatea acțiunilor au fost implementate cu suportul partenerilor de dezvoltare;
- ▶ Alocațiile din bugetul de stat se orientează, în mare parte, la acoperirea salariul angajaților din cadrul instituțiilor statului responsabile de realizarea Planului.

RECOMANDĂRI
pentru Programul pentru promovarea
Economiei Verzi pentru **2022- 2027**

- ▶ Se recomanda ca noul program să fie pe un termen mai mare de 3 ani (6-7 ani);
- ▶ Se va axa pe acțiuni concrete/realizabile în termenul propus, posibile de evaluat în cifre și indicatori;
- ▶ Se vor include activitățile din programul precedent stabilite ca necesare și nerealizate din cauza insuficienței de timp și/sau alte impedimente;
- ▶ Alinierea la prioritățile și obiectivele:
  - Pactului Ecologic European (European Green Deal)
  - Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030
  - Go Green Initiative;
- ▶ Alinierea la angajamentele prevăzute de Acordul de Asociere UE-RM (cap.XI);
- ▶ Consolidarea capacităților autorităților publice privind promovarea și implementarea economiei verzi.

Mulțumesc!